

# YENİ TURAN ANAOKULU

Psikolojik Danışma ve  
Rehberlik Servisi

## OKULA UYUM



## OKULA İYİ BAŞLAMAK NEDEN ÖNEMLİ?

Okul hayatının en kritik dönemleri okula ilk başlanılan zamanlardır. Bu dönem hem heyecan verici hem yorucu hem de en güzel anıların olduğu anlardır. Okula uyumun sorunsuz ve kolay bir şekilde gerçekleşmesi çocuğun başta okul yaşantısı olmak üzere hayatının birçok evresini önemli derecede etkilemektedir.

Bu dönemde yaşanan başarısızlıklar, kendine güven problemleri, kendini ifade edememe gibi yaşantılar çocuğun sonraki yaşantılarında şüphecilik, değersizlik, kendini kabul etmeme, özgüven yetersizliği gibi düşüncelerin temellerini oluşturur.

## OKULA BAŞLAYAN ÇOCUKLAR NELER DÜŞÜNÜR?

Çocuk okula başlamadan önce ve başladıktan sonra zihninde çeşitli sorular, endişeler ve hayaller olabilmektedir. Okula başlayan çocuk bu dönemde zihninde bazı sorulara cevap arar:

- Okul nasıl bir yer?
- Okulun içinde kaybolursam ne olacak?
- Öğretmenim nasıl birisi?
- Sınıfı bulamazsam ne olur?
- Tuvaletim geldiğinde tuvaletin yerini bulamazsam ne yapacağım?
- Ailem okul çıkışında beni yalnız bırakırsa ve söyledikleri saatte okulun önünde olmazsalar ne olacak?
- Sınıfta arkadaş bulamazsam canım sıkılmaz mı?
- Arkadaşlarım benimle oynamazsa okulda yalnız mı kalacağım?
- Ailem ben yokken evde ne yapıyor?
- Ben okuldayken aileme kötü bir şey olur mu?

## ÇOCUĞU OKULA BAŞLAYAN ANNELER-BABALAR NELER DÜŞÜNÜR?

Çocuğu okula yeni başlayacak anne babaların zihninde şu sorular oluşabilir:

- Çocuğumla öğretmen yakından ilgilenecek mi?
- Çocuğum okulda güvende mi?
- Kendisine arkadaş bulabilecek mi?
- Tuvalet ihtiyacını giderebilecek mi?
- Okulda çocuğum acaba ne yapıyor?
- Çocuğum beslenmesini yapabilecek mi?
- O daha çok küçük okulda nasıl yapacak?



## OKUL FİKRİNE ÇOCUĞUMU NASIL HAZIRLAMALIYIM?

- Çocuğa okula hazırlık, okula başlama, sınıf kuralları, okul sevgisi, öğretmen sevgisi içeren kitaplar okunabilir. Okunan bu kitaplardan sonra çocukların duyguları üzerine onunla konuşulabilir.
- Ebeveynler okul döneminde yaşadığı komik, eğlenceli anıları çocuklara anlatabilir.
- Ebeveynler okulda neler yapacağı, nasıl vakit geçireceği konusunda çocukla konuşabilir.
- Ebeveynler okul alışverişine çocukla gidebilir, bazı okul malzemelerini onun seçmesini sağlayabilir.
- Okul kuralları konusunda aile içinde ortak bir tavır belirlenmelidir.
- Okulla ilgili aşırı övücü veya yargılayıcı abartılı ifadelerden uzak durulmalıdır.
- Çocukla okuldan döndükten sonra yaşadığı olaylar konusunda konuşulabilir.

## OKULA UYUM SÜRECİ NEDİR?

Okula uyum; derslerde başarılı olmanın yanı sıra çocuğun öğretmen ve arkadaş ilişkilerindeki uyumunu da kapsamaktadır. Diğer bir ifade ile çocuk okulun ve sınıfın kurallarına, farklı statülerdeki yetişkinlerle iletişim kurmaya, akranlarıyla aynı ortamda uzun süre bulunmaya da uyum sağlamaktadır.

## ÇOCUĞUMUN OKULA UYUMU SIRASINDA ONA NASIL DESTEK OLABİLİRİM?

- Çocuğunuzun okul alışverişini beraber yapın. Çantasını, defterini vb. eşyaları seçmesine izin verin. Bu durum onu okula karşı heveslendirecektir.
- Ev içinde güzel okul anılarınızı paylaşın. Çocuklarınızla okul yaşantınıza dair paylaştığınız olumsuz anılar onun okul algısını kötü yönde etkileyebilir.
- Her fırsatta bireylerin eğitim almasının öneminden bahsedin. Okumazsan şurada (...) çalışırsın gibi ifadeler her ne kadar şaka amaçlı da olsa çocuk tarafından ciddiye alınabilir ve okul hayatının gerekli olmadığına karşı tutum geliştirebilir.
- Okula başlamadan önce birlikte okulunu gezin.
- Birlikte ilkokula gideceği akranlarıyla fırsatımız varsa önceden tanıştırın. Okula başlarken tanıdık birkaç yüz görmek çocuğunuzu rahatlatacaktır.
- Okulda neler olacağına dair çocuğunuzla konuşun. Gerçekçi olmayan beklentileri varsa onları düzeltin. Örneğin; çocuklar bazen sadece okul bahçesinde oyun oynayacaklarını düşünebilirler. Onlara sınıf içi aktivitelerin de olabileceğini hatırlatın. Özellikle okul öncesi eğitim almış çocuklar ilkokulun da ona benzer bir süreç olabileceğini düşünebilirler. Bu noktada çocuğa anlayabileceği şekilde gerçekçi bilgiler vermek ve onu neyin beklediğini belirtmek çocuklar için rahatlatıcı olabilecektir.
- Çocuk ev içinde istemediğiniz bir davranışta bulunduğu anda onu "öğretmenine şikâyet etmekle" tehdit etmeyin. Bu tehditler öğretmeni çocuğun gözünde "korkulması gereken" bir yetişkine dönüştürebilir ve bu nedenle okuldan uzak durmak isteyebilir.

Bununla birlikte "Sen okula gidince görürsün.", "Bu davranışı okulda da yapabilecek misin bakalım?" gibi söylemler de çocuğun okulu cezalandırıcı ve aşırı kuralcı bir yer olarak görmesine sebep olabilir.

- Çocuğunuzu dinleyin! Çocuğunuzun okulla ilgili anlatmak istediği her şeyi dinlemek için zaman yaratın. Gerçekten çocuk için olumsuz bir durum varsa bunu erken dönemde fark etmek ve müdahale etmek çocuğun ileriki eğitim döneminde de benzer problemleri yaşamasına engel olabilecektir.

## EVE GELDİĞİNDE ÇOCUĞUMA HANGİ SORULARI SORMALIYIM?

### Ne Sorulmalı?

- Bugün arkadaşlarınla neler yaptın?
- Bugün birine yardım ettin mi?
- Bugün yeni neler öğrendin?
- Bugün kendini okulda nasıl hissettin?
- Bugün yeni bir oyun öğrendin mi?

### Ne Sorulmamalı?

- Dersteki çalışmalarda başarılı oldun mu?
- Arkadaşların senden iyi miydi?
- Bugün öğretmeninden aferin aldın mı?
- Gene ne haylazlıklar yaptın?

## REHBERLİK SERVİSİNDEN HANGİ KONULARDA DESTEK ALABİLİRİM?

### Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenlerden;

- Çocukların eğitsel, meslekî ve kişisel/sosyal gelişimleri konusunda,
- Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarının karşılanması konusunda,
- Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler ve ailelerine yönelik eğitim hizmetlerinin yürütülmesi konusunda,
- Öğrencinin ilgi, yetenek, değer, çevre koşulları ve kişilik özelliklerini dikkate alarak yönlendirilmesi konusunda,
- Aile rehberliği hizmetleri konusunda,
- Öğrencilerin stresle, kişisel sorunlarla ve travmatik yaşantılarla baş etme becerileri geliştirmelerine destek olma konusunda,
- İhtiyaçlar doğrultusunda, ailelere, öğrencilere, öğretmenlere ve idarecilere yönelik ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak eğitim etkinlikleri gerçekleştirme konusunda,
- Okula ve ortama uyum sağlamakta yaşanan zorluklar konusunda,
- Arkadaşlık ilişkilerinde problem yaşama konusunda,
- Aile içinde çocukla yaşanan iletişimsel problemler konusunda,
- Çocukta özgüven eksikliği konusunda,
- Öfke kontrolü becerisi konusunda Rehberlik Servisinden yardım alabilirsiniz.

### Kaynakça

- AKÇİÇEK, G. (2017). Denizlere söylenen şarkı. MEB Çocuk Yayınları: Ankara.
- ERKAN, S., KIRCA, A. (2010). Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarına Etkisinin İncelenmesi Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 38, 94-106.
- TAŞCI, N., SİĞİRTMAÇ, A., D. (2014). Okula Uyum Haftasının Okul Öncesi Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmenleri Açısından İncelenmesi. 21. Millî Eğitim Dergisi, 44 (202), 101-116.
- YAVUZER, H. (1990). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- YAVUZER, H. (1998). Ana-Baba ve Çocuk. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- YILDIRIM, M.C., DÖNMEZ, B. (2016). Okul -Aile İşbirliğine İlişkin Bir Araştırma. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi,23, 98-115.